

Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2021 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 17 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotit sekä Touhula Alastaron päiväkotit.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Nappulan päiväkodissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotit (Peltoinen).

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä). Koulujen lakkauttamisten myötä Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 1.8.2021.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Varhaiskasvatusmaksuja laskettiin 1.8.2021 alkaen. (Tulorajoja korotetaan 31 %. Toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu ensimmäisen lapsen osalta (288 €/kk) säilyy edelleen samana).

Syksyllä 2021 käynnistyi Opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Kokeilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Touhula Alastaro, Peltoisten vuoropäiväkotit, Puistometsän päiväkotit ja Metsämaan päiväkotit. Muut toimipaikat toimivat verrokkiryhminä kokeilussa.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.			
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä.	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta/käyttöönotto. Uusi	Kokemukset ohjelmasta.

		ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.	
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.			
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	<p>Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.</p> <p>Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.</p>	<p>Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys.</p> <p>Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta.</p>	<p>Palveluverkkoselvitys.</p> <p>Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.)</p> <p>Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).</p>
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	<p>Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut.</p> <p>Henkilöstömäärä.</p>	<p>Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksien mukaan ajantasaisesti.</p>	<p>Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi.</p> <p>Henkilöstömäärä vastaa lapsimäärää/hoidon tarvetta (varhaiskasvatuslain mitoitusten mukainen henkilöstö).</p>
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.			
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5-4, asteikolla 1-4).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Eryteisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutustenarviointi.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hirvikosken alueen varhaiskasvatus keskitetään yhteen yksikköön. Uuden päiväkodin toiminnan on tarkoitus käynnistyä 1.8.2022.

Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (mm. asianmukaiset tilat, hoitopaikkojen määrä, varautuminen muutoksiin, palvelurakenne jne.)

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen lisäämällä erityisopettajien määrää.

Vuodesta 2019 alkaen varhaiskasvatuksessa on ollut perheohjaaja (vuodesta 2021 alkaen varhaiskasvatuksen kuraattori).

Uusi varhaiskasvatusohjelma mahdollistaa siirtymisen sähköiseen asiointiin kokonaisvaltaisesti sekä tehostaa raportointia/seurantaa.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän väheneminen/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän vähenemisenä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Toistaiseksi avoimena olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 10 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

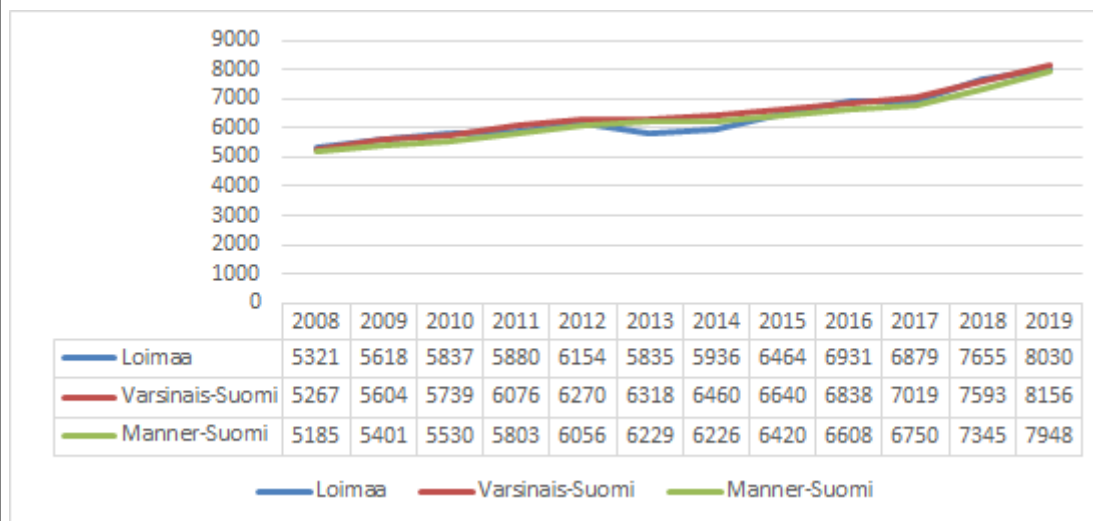
Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2021 alkaen uusi erityisopettajan toimi (Sival 22.4.2021). Tehtävän painopiste on tällä hetkellä S2-opetuksessa, mutta jatkossa tehtäväkuvaa on mahdollista laajentaa myös muihin kielenkehityksen haasteisiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	2	2	0
Perhepäivähoitaja	19	18	17
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	4	4	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	21	21	24
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38	38	40
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	5	5	3
Yhteensä	102	101	102

Muut olennaiset perustelutiedot											
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kaksi (Puistometsä ja Peltoinen) ja Hirvikoskella kaksi (Kitkonpuisto ja Mahlapuisto, joka toimii kahdessa kiinteistössä). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinjoella ja Virttaalla.</p> <p>Hirvikosken alueella on suunnitelmassa keskittää varhaiskasvatus yhteen toimipaikkaan. Uuden päiväkodin toiminnan on tarkoitus käynnistyä 1.8.2022.</p> <p>Kojonkulman koulun toiminta päättyi 1.8.2021, jolloin myös ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi.</p> <p>Metsämaan ja Virttaan varhaiskasvatuksen järjestäminen (tilakysymykset) sekä keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys.</p>										
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia.</p>										
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p>										
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th>KYSYNTÄ/TARJONTA</th> <th>TP 2020</th> <th>TA 2021</th> <th>TA 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2020	TA 2021	TA 2022					
PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2020	TA 2021	TA 2022							

TOIMINNAN LAAJUUS				
Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa	572	600	600
	-joista esiopetuksessa	124	120	120
	-joista päiväkodeissa	505	522	520
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	10	8	0
	-joista perhepäivähoidossa	57	70	80
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	99	400	300
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	157	160	160
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	201	220	220
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
-kotitalouksien lukumäärä	4	7	7	
-lapsia tuen piirissä	6	10	10	

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2019 (nettokustannukset, €/0-6v):



Päivähoiton kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2019 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatustlain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakoitua ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

	<p>2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p> <p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seurantaa ja ennakointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.</p> <p>3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.</p>
Muut perustelut	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
<p>Vuosi 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. • Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (Hirvikosken alue). Leasing-päiväkoti lisää varhaiskasvatuksen käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa, kun sisäisten vuokratulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokratulot. Vaikutus vuositasolla noin 80 000 - 90 000 euroa. • Palkankorotusten vaikutus (2 %) 60 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €. • Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen väheneminen (maksuperusteiden muutos) 200 000 euroa. <p>Vuosi 2023</p>

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,5-4,0	3,5-4,0
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	 103,0 134,0 102,0	 90-95 100-105 85-90	 120-125 - 120-125
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	81,0	70-75	95-100

Käyttösuunnitelma

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät seuraavat talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät toimenpiteet:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. Vuoden 2022 henkilöstömäärän on arvioitu kasvavan yhdellä henkilöllä. Henkilöstömenojen toteutuman kohdalla olennainen vaikutus on myös tarvittavalla sijaisten määrällä. Sijaisuuskulut on budjetoitu keskimääräisten vuosittaisten kulujen mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (Hirvikosken alue). Leasing-päiväkoti lisää varhaiskasvatuksen käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa, kun sisäisten vuokrakulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokrakulut. Vaikutus vuositasolla noin 80 000 - 90 000 euroa.
- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 60 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €.
- Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen väheneminen (maksuperusteiden muutos) 200 000 euroa.
- Hankerahoitukseen hakeminen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin kehittämishankkeisiin. Hyväksyttyyn talousarvioon 2022 ei sisälly hankerahoituksen tuloja.

TOIMINTATUOTOT	536 300
Myyntituotot	57 300
Maksutuotot	477 200
Tuet ja avustukset	1 800
TOIMINTAKULUT	7 577 401
Henkilöstökulut	4 161 800
Palvelujen ostot	2 454 201
Aineet/tarvikkeet	50 900
Avustukset	645 800
Muut toimintakulut	264 700
TOIMINTAKATE	7 041 101

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2021 – 2022 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (vaativa erityinen tuki). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus). Valtuusto on 27.4.2020 päättänyt, että Virttaan ja Kojonkulman koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvulle. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkopäätöksen (27.4.2020) aiheuttamat muutokset palveluverkkoon.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään.

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A2. Loimaa on yritysmyönteinen.			
A2.4. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta.	Toimialan sisäinen itsearviointi. Yrityskysely, asiakaspalaute.	Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.). Loimaalla laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (Työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitelman toteutuminen. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tapahtumat/toiminnot (määrä, kokemukset, merkitys).
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.			
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosikatsaukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta. Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen valtuuston hyväksymän kouluverkkoselvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti. (mm. oppimisympäristöjen kehittäminen, opetukselle tarkoitukseenmukaiset tilat).	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.). Kouluverkkopäätöksen toteuttaminen, palvelujen kehittäminen. Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa (ryhmien määrät, jakotunnit, ryhmäkoko) ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkamenoihin.	Tuntikehys (2,0-2,1 tuntia/opp.). Henkilöstömäärä (vastaa opetuksen laajuutta). Ryhmäkoot (valtakunnallisen keskiarvon tasolla).
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.			
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärät (400-450 opp.).

			Myönnetty valtionavustus (noin 15 000 euroa).
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5-4, asteikolla 1-4).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhooltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhooltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan (suunnitelma on päivitetty 6/2021).

Perusopetuksen 5., 8. ja 9. luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa.

Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. kyselyjä.

Eryteisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamista tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutustenarviointi.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäinrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja,

taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävä ja oikeudenmukainen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävä elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vuonna 2021 perusopetuksessa kouluverkko muuttuu, kun Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Vuonna 2022 jatketaan käynnissä olevia kehittämishankkeita ja haetaan mahdollisesti jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne ovat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja.

Vuosina 2021-2022 on käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja. Loimaan kaupungille on myönnetty valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen 163 680 euroa vuosille 2021 - 2022.

Loimaan kaupunki on saanut lukuvuodelle 2020 - 2021 valtionavustusta 13 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen. Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltaapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Lisäksi **harrastamisen Suomen malliin** on myönnetty avustusta 50 000 euroa lukuvuodelle 2021-2022.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon muuttuminen on vaikuttanut henkilöstön määrään, mutta eläköitymisten ja määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden takia lakkautettujen yksiköiden henkilöstö on ollut mahdollista sijoittaa toisiin yksiköihin.

Oppilasmäärän väheneminen sekä tarve pienentää tuntikehystä ja vähentää opetusryhmiä vaikuttaa myös opettajamäärään ja opettajien työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Oppilasmäärän väheneminen, taloustilanne, palveluverkon muutokset yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun.

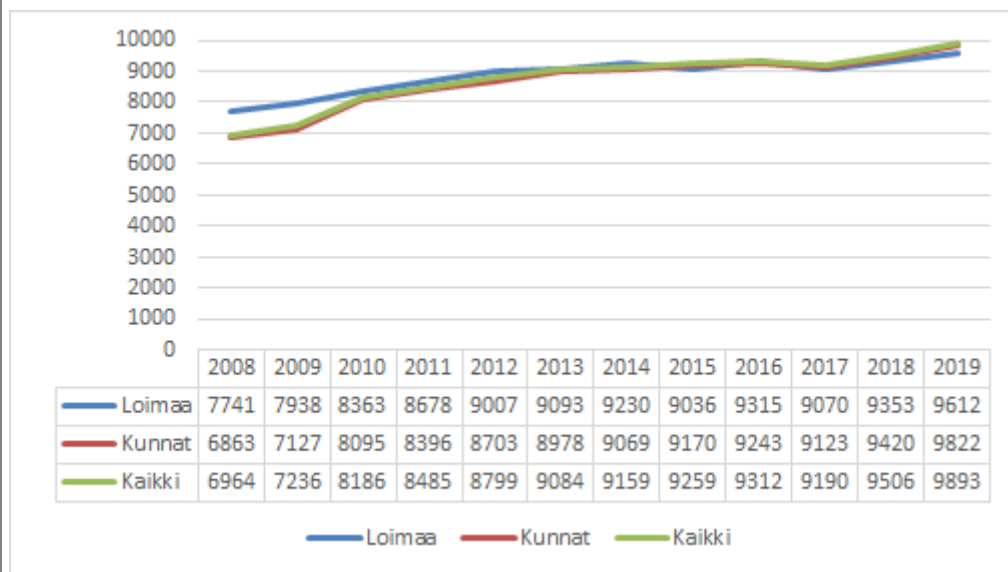
Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- tai työsuhteessa on noin 24 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Seuraavassa taulukossa olevassa henkilöstömäärässä näkyy kouluverkkomuutoksen aiheuttama vähennys opettajien määrässä. Toisaalta tarve järjestää perusopetuksen valmistavaa opetusta on edellyttänyt kahden opettajan lisäystä. Lisäksi osan opettajista palkkamenot kohdentuu erilaisiin kehittämishankkeisiin. Ohjaajaresurssin tarve vaihtelee lukuvuosittain ja lukuvuoden sisälläkin (6-7 ohjaajan palkkamenot kohdentuvat vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	5
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	54	53	52
Lehtori	31	30	30
Pt. tuntiopettaja	25	22	18
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erytysluokanopettaja	11	12	14
Erytisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	2	1	0
Koulunkäynninohjaaja	44	42	46
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	195	188	188

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.</p> <p>Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla toteutettiin keväällä 2021 sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki-pilotointi).</p> <p>Kouluverkkomuutos on edellyttänyt Puistokadun koululla jonkin verran muutostöitä (mm. kotitalousluokka, käsityötilat) ja osan nykyisten lukiutilojen (neljä luokkaa) siirtämistä Puistokadun koulun käyttöön.</p> <p>Kouluverkkoselvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Vuosina 2022-2023 tulisi suunnitella Hirvikosken yhtenäiskoulun korjausten (2019) jatkaminen, Puistokadun koulun käsityötilan ja piha-alueen kunnostaminen, Asemanseudun koulun vanhan osan kunnostaminen sekä Keskuskoulun ns. kakkosvaiheen toteuttaminen (liikuntatila, ruokala, apip-tilat).</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p>

	<p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 200 000 euroa/vuosi). Näissä kustannuksissa ei ole tapahtunut viime vuosina olennaisia muutoksia. Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta).</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).</p>																																																																																
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset																																																																																
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p> <table border="1" data-bbox="331 629 1233 1330"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th></th> <th>TP 2020</th> <th>TA 2021</th> <th>TA 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="13">Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)</td> <td>Asemanseudun koulu</td> <td>57,5</td> <td>64</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>Kauhanojan koulu</td> <td>63</td> <td>58</td> <td>54</td> </tr> <tr> <td>Keskuskoulu</td> <td>387</td> <td>386</td> <td>372</td> </tr> <tr> <td>Kirkonkylän koulu</td> <td>4+108</td> <td>7+107</td> <td>113</td> </tr> <tr> <td>Kojonkulman koulu</td> <td>2+37</td> <td>1+17*</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Metsämaan koulu</td> <td>8+48,5</td> <td>5+49</td> <td>49</td> </tr> <tr> <td>Niinijoen koulu</td> <td>4+38</td> <td>38</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Virttaan koulu</td> <td>14,5</td> <td>7*</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Alastaron yläaste</td> <td>102,5</td> <td>42*</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Puistokadun koulu</td> <td>250</td> <td>285</td> <td>320</td> </tr> <tr> <td>Hirvikosken yhtenäiskoulu</td> <td>398</td> <td>405</td> <td>415</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Oppilaat perusopetuksessa</td> <td>Oppilaat yht.</td> <td>18+1504</td> <td>13+1458</td> <td>1427</td> </tr> <tr> <td>Yleisopetus</td> <td>1365</td> <td>1343</td> <td>1322</td> </tr> <tr> <td>Luokkamuotoinen erityisopetus</td> <td>105</td> <td>115</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet</td> <td>397</td> <td>370 - 380</td> <td>390-400</td> </tr> <tr> <td>Tehostetun tuen oppilaat</td> <td>206</td> <td>190 - 200</td> <td>210-215</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Vieraskuntalaisia</td> <td>Perusopetus</td> <td>5,6 %</td> <td>6,5 %</td> <td>3,5 %</td> </tr> <tr> <td>Erityisopetus</td> <td>15,1 %</td> <td>18,5 %</td> <td>14,5 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>* koulun toiminta päättyy 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.</p> <p>Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2019 (OPH:n raportit):</p>	PERUSTIEDOT		TP 2020	TA 2021	TA 2022	Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)	Asemanseudun koulu	57,5	64	65	Kauhanojan koulu	63	58	54	Keskuskoulu	387	386	372	Kirkonkylän koulu	4+108	7+107	113	Kojonkulman koulu	2+37	1+17*	-	Metsämaan koulu	8+48,5	5+49	49	Niinijoen koulu	4+38	38	39	Virttaan koulu	14,5	7*	-	Alastaron yläaste	102,5	42*	-	Puistokadun koulu	250	285	320	Hirvikosken yhtenäiskoulu	398	405	415	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	18+1504	13+1458	1427	Yleisopetus	1365	1343	1322	Luokkamuotoinen erityisopetus	105	115	105	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	397	370 - 380	390-400	Tehostetun tuen oppilaat	206	190 - 200	210-215	Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,6 %	6,5 %	3,5 %	Erityisopetus	15,1 %	18,5 %	14,5 %
PERUSTIEDOT		TP 2020	TA 2021	TA 2022																																																																													
Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)	Asemanseudun koulu	57,5	64	65																																																																													
	Kauhanojan koulu	63	58	54																																																																													
	Keskuskoulu	387	386	372																																																																													
	Kirkonkylän koulu	4+108	7+107	113																																																																													
	Kojonkulman koulu	2+37	1+17*	-																																																																													
	Metsämaan koulu	8+48,5	5+49	49																																																																													
	Niinijoen koulu	4+38	38	39																																																																													
	Virttaan koulu	14,5	7*	-																																																																													
	Alastaron yläaste	102,5	42*	-																																																																													
	Puistokadun koulu	250	285	320																																																																													
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	398	405	415																																																																													
	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	18+1504	13+1458	1427																																																																												
		Yleisopetus	1365	1343	1322																																																																												
Luokkamuotoinen erityisopetus		105	115	105																																																																													
Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet		397	370 - 380	390-400																																																																													
Tehostetun tuen oppilaat		206	190 - 200	210-215																																																																													
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,6 %	6,5 %	3,5 %																																																																													
	Erityisopetus	15,1 %	18,5 %	14,5 %																																																																													



Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2019) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustunti / opp	Opetus €/tunti	Kuljetusoppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 468	82	63	211	2341	2,82	10 029
Kauhajoki	1 376	70	72	495,5	1 566	3,86	9 256
Lieto	2 534,5	65	68	556	1 124	3,00	8 264
Loimaa	1 544	80	62	593,5	1 683	3,13	9 612
Naantali	1 997	68	71	379	2 040	3,43	8 855
Uusikaupunki	1 378,5	79	64	369	1 003	2,98	9 523
Kunnat yhteensä	531588,5	71	70	110 900	1 793	2,81	9 822

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2019 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista

niiden hallinta	<p>(toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.</p> <p>2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p> <p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.</p>
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Vuosi 2022

- Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen, henkilöstömäärään). 300 000 euroa.
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024.
- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 160 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €.
- Kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden määrän väheneminen) 300 000 euroa.
- Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.

Vuosi 2023

- Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen). Yhteensä 100 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,4	11,3	11,3
Perusopetus	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	188	182	180
Perusopetus	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
Perusopetus	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	8 950	8 850	9 150
Perusopetus	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,3-3,5	3,3-3,5
Perusopetus	Oppilasmäärä/opetusryhmä			
	1-2 lk	16,0	17-18	17-18
	3-6 lk	17,8	18-19	18-19
	7-9 lk	16,3	16-17	16-17
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	145	135	145
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	36	35	30
Iltapäivätoiminta	Ohjaustuntien määrä/vko	445	410	410

Käyttösuunnitelma

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät seuraavat talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät toimenpiteet:

- Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen, henkilöstömäärään). 300 000 euroa.
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. Vuoden 2022 henkilöstömäärässä näkyy kouluverkon muutos ja esiopetuksen järjestämisen muutos (opettajien väheneminen), toisaalta oppilaiden tuen tarpeen lisääntyminen (koulunkäynninohjaajien määrän lisääntyminen). Henkilöstömenojen toteutumana kohdalla olennainen vaikutus on myös tarvittavalla sijaisten määrällä. Sijaisuuskulut on budjetoitu keskimääräisten vuosittaisten kulujen mukaisesti.
- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 160 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €.
- Kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden määrän väheneminen) 300 000 euroa.
- Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin kehittämishankkeisiin. Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.

TOIMINTATUOTOT	1 300 100
Myyntituotot	835 700
Maksutuotot	188 400
Tuet ja avustukset	266 700
Muut toimintatuotot	9 300
TOIMINTAKULUT	12 664 256
Henkilöstökulut	9 624 300
Palvelujen ostot	2 447 456
Aineet/tarvikkeet	417 900
Muut toimintakulut	174 600
TOIMINTAKATE	11 364 156

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on "vauvasta vaariin" kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatus liikunnan ja omaehtoisen virkistyksen keidas. Vesihovin ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin ja asiakaslähtöiseen palvelujen kehittämiseen panostamalla pyritään kävijämäärän kasvamiseen.

Saviseudun kunnat järjestävät yhdessä eri vuodenaikoihin kohdistuvia "Saviseutu liikkuu" kampanjoita, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia tehostetaan, jotta se palvelisi jatkossa yhä monipuolisemmin eri käyttäjäryhmiä ympärivuotisessa ulkoilukäytössä.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostonä.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Oppilaat oppivat musiikin ja tanssin tietoja ja taitoja. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Alastaron yläasteen oppilaiden siirto Puistokadun koululle syksyllä 2021 antaa päiväaikaan tilaa Alastaro-hallille, mutta ruuhkauttaa puolestaan liikuntahallin päiväkäyttöä entisestään.

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.			
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköinen asiointin palvelujen määrä.	Uuden sähköisen tilanhallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönoton valmistelu. Opistojen oppilashallinto-ohjelman tehokkaampi hyödyntäminen. Opistojen oppimisympäristöjen digitalisoiminen.	Ohjelman hankinta ja käyttöönoton valmistelutoimenpiteet. Työtehtävien tehostaminen/asiakaspalvelun parantaminen. Opetuksen laadun parantaminen (ajanmukaistaminen, monipuolistaminen jne.).
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.			
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi-/mittaukset.	Mellilänjärven kehittämissuunnitelman jatkovalmistelu ja 1. vaiheen toteutus Kalikan kehittäminen (palvelemaan monipuolisesti kuntalaisia). Liikuntatilojen- ja -alueiden hoitosuunnitelman laatiminen yhteistyössä teknisen palvelualan kanssa.	Valmistuneet suunnitelmat. Suunnitellut toimenpiteet ja niiden toteuttaminen.
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkumista.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä), THL-sairastavuusindeksi, kouluterveyskyselyt.	Liikkumisreseptin käyttöönotto yhteistyössä terveystieteiden kanssa.	Toteutuneet ryhmät/asiakasmäärä. Asiakaspalaute.

		Liikuntaneuvonnan kehittäminen. Työväenopiston ikäihmisille suunnatut liikunta- ja kehonhuoltokurssit. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	
C3. Loimaalla et ole yksin.			
C3.3. Kokeilemme rohkeasti uusia ja osallistavia toimintatapoja ja välineitä elämisen laadun sekä hyvinvoinnin parantamiseksi.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot, asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Kehitämme kotona asuvien mahdollisuutta itsenäisen kuntouttavan liikunnan toteuttamiseen teknologiaa hyödyntäen. Teknologian hyödyntäminen monipuolisen liikuntamateriaalin tuottamisessa sekä tarjolla olevien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen hyödyntämisessä.	Käyttäjämäärä (50-60). Käyttäjien testaukset ja kokemukset.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viimeaikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdenneet resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamispääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen, sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään.

Eryteisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutustenarviointi.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Opistojen kehittämistyössä otetaan huomioon kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Kulttuuripalvelujen osalta tärkeimpänä uudistuksena olisi Taidetalon aukioloaikojen laajentaminen ja museopalvelun saavutettavuuden parantaminen. Tämä edellyttäisi torivalvonnan siirtämisen pois kulttuuripalveluilta, jolloin henkilöresurssi saataisiin kohdennettua museon yleisöpalvelutehtäviin.

Kirjastopalveluselityksessä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja palvelujen kehittäminen.

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutuksien vahvistamiseksi.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Sopimus on irtisanottu ja 1.1.2021 alkaen musiikkiopistolle ja työväenopistolle valittiin yhteinen rehtori.

*Seuraavassa taulukossa on vuonna 2020 muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Musiikinohjaaja on merkitty kokonaisuina vakanssina, mutta työpanos on edelleen 50 %. Lisäksi liikuntapalveluissa käytetään tilapäistyöntekijöitä ja nuorisopalveluissa nuorisotilojen ohjaajia suunnilleen vastaava määrä kuin edellisinä vuosina. Vapaa-aikapalvelujen toinen palvelusihteeri siirtyy hallinnollisesti elinvoimayksikköön, mutta työpanoksesta 50 % kohdentuu sivistyspalveluihin. Vuonna 2022 luvut ovat työpanoksen (htv) mukaan. Eryteisesti muutokset näkyvät opistojen st. tuntiopettajien tilastoinnissa (aiemman tilastoinnin mukaan työväenopiston opettajien määrä vuonna 2022 olisi 72 ja musiikkiopiston 13).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	7	8	9
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Musiikinohjaaja	1	1*	0,5
Liikuntasihteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	5
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	-	- *	0,5
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	4	4	4
Nuorisotilan ohjaaja	-	- *	0,3
Rehtori	0	1	1
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	69	80	11
Opettaja/musiikkiopisto	4	4	5
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	13	12	5
Palvelusihteeri	1	1	1,5
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	118,0	130,0	56,8

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Työväenopisto toimii seuraavissa pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Mellilän entinen kirjasto, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, joista merkittävimmät ovat Tanssisali ja Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii kaupungintalolla ja musiikkiopiston kiinteistössä sekä ulkopuoliselta vuokratusta Tanssisalissa. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.</p> <p>Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla.</p> <p>Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu). Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien</p>

	<p>yhteydessä. Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloituksesta.</p> <p>Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.</p> <p>Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.</p> <p>Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Kolme liigaseuraa ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Lisätilojen suunnittelu tulee aloittaa viipymättä.</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 100 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden hankinta (noin 50 000 euroa/vuosi).</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p> <p>Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Musiikkiopiston valtionosuutta on jo leikattu. Toiminnan volyymin pyritään jatkossa turvaamaan valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus. Maksurakennetta selkiytetään ja tehdään asiakkaille nykyistä läpinäkyvämmäksi.</p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot</i></p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Strategiset riskit</p> <p>1. Koronatilan tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p> <p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja</p>

	<p>panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialtein henkilöstövaje on laitospöytäkirjojen tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospöytäkirjojen poissaolon aikana hallinnassa. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.</p>
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut	
Vuosi 2022	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2022 - 2024. Palkankorotusten vaikutus (2 %) 30 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 9 000 €. Toiminta-avustusten lisäys (yhteistyösopimukset pääsarjatason joukkueiden kanssa). 31 000 € Musiikkiopiston toimintojen laajentaminen (musiikkileikkikoulu) ja toimintojen kehittäminen. 50 000 € Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.
Vuosi 2023	<ul style="list-style-type: none"> Kirjastopalvelujen uudistaminen (omatoimikirjastot). Noin -50 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	12,5	14,0	14,0
	käynnit	102 556	135 000	135 000
Kulttuuripalvelut	taidetalokäyntikerrat	940	2 000	2 000
	patsaspuistokäyntikerrat	4 060	4 000	4 000
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	40 012	63 000	63 000
	erityisliikunnan ryhmiä	25	26	26
	-osallistujat	240	300	300
	-käyntikerrat	5 984	7 100	7 100
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	7 638	ei arv. kohde	ei arv.kohde
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	8 631	8 500	8 600
	leiritoiminta, leiripäivät	86	150	150
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	139	350	600
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	95 (121)	90 (110)	90 (110)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	6 119 76,7 %	7 200 (> 80 %)	7 100 (> 80 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	4 070	4 500	4 200
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 110	2 200	2 100
	alle 16 v. opiskelijat	250	250	210
	toimipisteitä toiminta-alueella	46	40	35
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	223	230	265
	opetustunteja/ viikko ka	203	200	235
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	48,10	48,50	49,50
	käyttökustannukset /laina	3,80	3,20	3,50
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	26,35	28,50	31,50
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	104,50	118,50	109,00
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	15,70	17,00	19,50
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	26,40	23,50	27,00
	nettomenot / opetustunti €	68,00	53,00	59,00
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 645	1 710	1 750

Käyttösuunnitelma

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät seuraavat talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät toimenpiteet:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2022 - 2024. Henkilöstömäärän lisäys vuonna 2022 perustuu tiettyjen perhevapaiden päättymiseen ja musiikkiopistotoiminnan laajentumiseen.

- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 30 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 9 000 €.
- Toiminta-avustusten lisäys (yhteistyösopimukset pääsarjatason joukkueiden kanssa). 31 000 €
- Musiikkiopiston toimintojen laajentaminen (musiikkileikkikoulu) ja toimintojen kehittäminen. 42 000 €
- Toimintatuotot on budjetoitu ns. normaalin toiminnan mukaisesti (ts. tuloissa ei ole otettu huomioon koronatilanteen tms. poikkeusolojen vaikutuksia palvelujen järjestämiseen).
- Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin kehittämishankkeisiin. Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.

TOIMINTATUOTOT	669 100
Myyntituotot	348 700
Maksutuotot	184 400
Tuet ja avustukset	63 900
Muut toimintatuotot	72 100
TOIMINTAKULUT	3 109 432
Henkilöstökulut	2 110 600
Palvelujen ostot	365 182
Aineet/tarvikkeet	246 500
Avustukset	325 000
Muut toimintakulut	62 150
TOIMINTAKATE	2 440 332